

Parlamentarno razsodišče za češko - nemški spor.

Dunaj, 28. jan. Iz vodilnih parlamentarnih krogov se čuje predlog, kako bi se naj rešilo češko - nemški spor. Izvolilo bi se naj parlamentarno razsodišče, sestavljeno do polovice iz čeških in nemških soc. demokratov. Druge češke in nemške stranke naj bi poslale v to razsodišče po enega oziroma po dva zastopnika. To razsodišče naj bi razpravljalo o vseh spornih točkah in pritožbah ter potem stavilo nepristranske predloge, ki jih naj obe stranki sprejmeta. Soc. demokratje se zdijo predlagatelju za najpoklicaneje, da napravijo mir med obema narodoma.

Z BALKANA.

Boj za srbski prestol.

Belgrad, 28. januarja. Prestolonaslednik Jurij je rekel urednikom opozicijskih listov, da dobiva pisma, v katerih se mu preti, da mu bo radikalna večina v skupščini vzela pravico do prestola ter proglasila njegovega brata Aleksandra za prestolonaslednika. Izjavil je, da ima pisemne dokaze o takem kovarstvu svojega brata.

Revolucija v carigradski vojni akademiji.

Carigrad, 28. jan. »Jeni Gazetta« poroča, da so si gojenci vojne akademije v vsakem razredu izvolili odbor in »poslance« ter ustanovili glasilo »Boj«. Ravnatelj je vse to obsojal, a je moral »poslance« sprejeti. Brzjavili so vojnemu ministru, ki je sprejel odposlanstvo ter jih skušal pomiriti. Prihodnjo noč so se vršili v akademiji krvavi pretepi. Gojenci so ustanovili »vojno sodišče« ter zahtevali, da ravnatelj odstavijo. Odposlanstvo, ki je to zahtevo sporočilo vojnemu ministru, so aretirali. Akademijo je zasedlo vojaštvo.

Bojkot.

Carigrad, 28. jan. Neki samsunski trgovec s tobakom je brzjavno prosil velikega vezirja, naj zapove, da se v Samsunu nakupljeni tobak naloži na ladje avstrijskega Lloydja. Tudi od drugod prihajajo podobne prošnje.

Mir.

Carigrad, 28. jan. Notranji minister je na nekem banketu izjavil v imenu velikega vezirja, da so vsa sporna vprašanja ugodno rešena in da je položaj normalen.

Turčija ne bo mobilizirala.

Sofija, 28. jan. Uradno se poroča, da je veliki vezir izjavil, da Turčija ni nameravala zasesti strateško važnih točk ob bolgarski meji in da ostane napram bolgarski mobilizaciji mirna. Ta izjava je bolgarske vodilne kroge nekoliko pomirila.

Anglija svetuje Turčiji sporazum z Bolgarijo.

Carigrad, 28. jan. Turški veleposlanik v Londonu je sporočil svoji vladi, da mu je kralj Edvard pri dinju v Windsoru rekel, da se bo Turčija morala sporazumeti z Bolgarijo in sprejeti ponujeno odškodnino, ker bi vojska povzročila na Balkanu zmešnjave, ki bi za nje bila odgovorna Turčija. Državni tajnik Grey pa je sporočil angleškemu veleposlaniku v Carigradu, da Anglija želi, da Turčija sprejme 100 milijonov frankov, ki jih ji Bolgarija ponuja in da se doseže sporazum med obema državama. Istega mnenja da so Francija, Italija in Rusija.

Srbske vojne priprave.

Zemun, 28. jan. Srbija še dalje združuje čete ob Drini ter pošilja vojne potreščine na mejo. V mnogih posadkah je nagromadeno že mnogo vojnega materiala. Novinci lanskega leta so poklicani za prve dni februarja pod zastavo. Navadno se jih kliče še le spomladi. Za isto dobo so poklicani k 20-dnevni orožni vaji zadnji deli prvega poziva.

Nevzdržljive razmere.

Berolin, 28. jan. »Berliner Tagblatt« poroča z Dunaja, da smatrajo uradni krogi sedanje razmere s Srbijo za nevzdržljive. Avstrija ne more imeti v Bosni vedno toliko vojaštva samo za to, da bi brzdala Srbe ob meji. Zahtevala bo torej določene garancije, sicer postane položaj kritičen.

SESTANEK ANGLEŠKEGA IN ŠPANSKEGA KRALJA.

London, 28. januarja. Pri sestanku kralja Edwarda s kraljem Alfonzom bodo razvijali nenavaden sijaj. V Villi Garcia pričakujejo ob tej priliki razum angleškega spremstva bojnih ladij tudi nemško, italijansko in francosko brodogradnjo.

TURŠKI PARLAMENT IN MOBILIZACIJA NA BOLGARSKEM.

Carigrad, 27. jan. Vest o mobilizaciji bolgarske vojske je turške vodilne kroge osupnila. Boje se, da turški parla-

ment pod utisom zadnjih dogodkov ne odobri zapisnika o sporazumu z Avstro-Ogrsko. V tem slučaju bi vlada odstopila ali pa razpustila parlament. Tudi gibanje med Arnavti upliva na vlado, ki jih skuša v vsakem oziru zadovoljiti.

Onevne novice.

+ **Vseslovensko delavsko zborovanje 2. februarja t. l.** Izvršilni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva je razposlal sledečo okrožnico na vsa slovenska delavska društva. »Bratsko društvo! Vabimo Vas na veliko delavsko zborovanje, ki se vrši dne 2. februarja v Ljubljani, dvorana S. K. S. Z. Zborovanje se prične točno ob 9. uri dopoldne. Spored: 1. Socialno zavarovanje. Poročevalca dr. Janez Ev. Krek in Jožef Gostinčar. 2. Naše delavske organizacije. Poročata M. Moškerc in Janez Kalan. Mi moramo glede na postavbo o socialnem zavarovanju zavzeti stališče. Zato je dolžnost vsakega našega društva, da se udeleži shoda. — Vodstvo S. L. S. Dr. Ivan Šusteršič, tč. načelnik. Izvrševalni odbor slovenskega kršč.-soc. delavstva, Jožef Gostinčar, tč. načelnik.«

+ **Liberalna lojalnost.** Zdi se, da se niso zmotili tisti, ki so dejali, da bodo slovenski liberalci le s težavo prelevili svojo kožo in da se jim ta eksperiment najbrž sploh ne bo posrečil. »Slovenski Narod«, ki se je zadnji čas večkrat ob nas obregnil, češ, da nismo zadosti lojalni — po zgledu volka, ki je očital ovci, da mu vodo kali, dasi jo je on pri izviru pil — nam zameri, ker smo ga opozorili, zakaj nas dosledno imenuje klerikalce. Takega odgovora, kakor nam ga je dal na to 26. t. m. »Narod« vkljub temu, da poznamo njegovo naravo, vendar zazdaj še nismo pričakovali. »Narod« odreka naši stranki pravico, da bi se imenovala Slovenska Ljudska Stranka! Čisto kakor v času najostudnejšega boja in gnojnih golid. S. L. S. bi se imela po »Narodovem« mnenju imenovati slovensko le, ako bi obsegala ves slovenski narod! Zakaj pa se imenuje liberalna stranka slovensko narodno-napredna, ko vendar obsega čisto neznamen odstopke našega ljudstva in nič naprednosti? Tudi, da bi se naša stranka ne smela imenovati ljudsko, ne razumemo, saj ima poleg socialno-demokratske edino le ona demokratski program, dočim je liberalna po izrečni izjavi dr. Tavčarjevi buržoazna stranka. »Narod« pa trdi celo, da »klerikalci« nimajo niti večine slovenskega ljudstva v svojem taboru! Gospodje so, kakor se vidi, slabi v računstvu, za kar jim ne vemo pomočka. Kar se pa tiče trditve »Narodove«, da je S. L. S. v resnici klerikalna, ker je duhovniška, to pa zato, ker »zastopa načela, formulirana od duhovnikov.« je seveda le slab izgovor. Načela S. L. S. slone, kar se tiče najvišjih principov, na katerih se snuje njeno politično in socialno delovanje, na temelju krščanskega prepričanja ogromne večine slovenskega ljudstva in na temelju najširše demokracije. Duhovščina pri tem pride le v toliko v poštev, v kolikor tej stranki prostovoljno pripada, če pa bi bila liberalna, bi našla v S. L. S. najhujšo nasprotnico, kakor je nemški centrum nasroten župniku Grandingerju na Bavarskem in pa takozvanim racionalnim, vladnim katolikom, ki niso demokratični. Duhovniške stranke na Slovenskem ni bilo in je ni, beseda klerikalce pa je prvič neumestna, ker klerus in njega interesi v S. L. S. kakor v vsaki drugi krščanski-demokratski veljajo ravnotoliko kakor interesi kmeta, delavca, obrtnika in meščana in zato krščanske stranke ni imenovati po klerusu, ki v njej nima ne večjih pravic, ne večjih dolžnosti kakor vsak drugi, ki priznava samostojni program S. L. S., drugič pa je psovka, kar vedo nasprotniki sami, ki imajo s tem samo namen sramotiti versko prepričanje pristave naše stranke! Če liberalci tega ne razumejo, n o č e j o razumeti, ker poznajo lojalnost le takrat, če je njim v korist. Mi se pa sicer zaradi »Slovenskega Naroda« prav nič ne bomo vznemirjali, marveč take pojave le registrirali, da se bodo v slučaju potrebe lahko porabili. Čez sedem let, pravijo, pride vse prav, pri nas pa najbrže še veliko prej.

+ **Pazite!** Čujemo, da je med hujšakci proti našim poslancem glede na starostno kmečko zavarovanje tudi več takih, ki se sicer radi obračajo nanje za posredovanje. Taki hinavci morajo dobiti pošten odgovor! Zato iznova prosimo zapužnike, naj nam imena takih obrekovalcev naznani. Dobili bodo, kar zaslužijo!

+ **Socialni demokratje prijatelji kmetov.** Tudi nova postavba za kužne bolezni, ki jo je vlada predložila poslancem in v kateri se razpravlja v odseku, ni vseh socialnim demokratom. Vsemu, kar le nekoliko varuje kmečke koristi, so nasprotni.

Že trideset let tlači stara postava našo živinorejo. Žrtve, ki jih je vsled te postave trpelo naše kmetijstvo, so ogromne. Vsak, kdor je le količkaj pravičen, mora priznati, da se stara postava mora predelati, samo socialni demokratje ne pridejo do tega. Živinorejo uničiti pa ceno meso jesti, to ne more biti. — Socialnemu zavarovanju za kmete so nasprotovali, zdaj zopet postavijo za kužne bolezni. Kakor kaže, ne bo nobene postavbe za kmeta, ki bi ji socialni demokratje ne nasprotovali.

+ **Osebnosti.** Kanonično umeščena sta bila č. gg. Anton Tabor na župnijo Slap in Frančišek Zorec na župnijo Nova Oselica. — Premješena sta č. gg. kaplana Friderik Rodič iz Cerkelj pri Kranju v Črnomelj in Josip Lavtar iz Železnikov v Cerkle pri Kranju.

+ **Ribnica — nemška?** Iz Ribnice se nam piše: Pred kratkim smo brali v »Slovenskem Narodu« notico, kjer se nekdo iz Ribnice pritožuje, češ, da smo nekatere prehiteli, ker smo »brez njih vednosti in-scenirali protesten shod proti krivicam, ki se nam gode od strani Nemcev. In v isti sapi, ko mlo tožijo, da se niso mogli udeležiti tega shoda in protestirati, pa grešijo na cesti in v uradih. Kdor bi se rad izužil v nemščini, naj pri k nam v Ribnico! Naše dame bodo že skrbele, da bo dobro izvršil svojo nalogo. Kot bi bili v Kočevju, tako se nemškutari. In glejte, te dame so članice »Družbe sv. Cirila in Metoda«! Seveda tudi gospodje ne zaostajajo veliko za njimi in lahko trdimo, da celo tekmujejo. — Toliko glede družabnega življenja. — In sedaj v uradu. Pred nami leži neki odlok c. kr. okrajne sodnije Reifnitz. Naslov je nemški kot v »rajhu«. In odlok »Zahlungsbefehl« je v tako razumljivi nemščini, da ga dotični, komur je namenjen, niti razumel ni. Da bi bil vsaj dvojezičen; če stranka nemščine ne razume, je vendar težko, saj smo v »narodni« Ribnici, kjer je predstojnik sodnije deželnosodni nadsvetnik Višnikar, navdušen Slovenec. Pod odlokom je podpisan dr. Vuk, tudi — Slovenec. Kaj naj to pomeni in kako je mogoče, da se sploh kaj takega zgodi pri nas? Mi ne razumemo, zato pričakujemo pojasnila. Za danes smo pribili le suho dejstvo. — Če je že na Štajerskem ali Koroškem kaj takega mogoče, je umljivo, vsaj iz gotovih razlogov, a če se pa kaj takega pripreti v Ribnici, je neumno.

+ **Gibanje v Istri.** V nedeljo, 24. t. m., bil je v Bezovici, v fari Predloka v Istri, ustanovni občni zbor društva »Zvroček«, ki ima namen, svoje člane izobraževati in posebno gojiti lepo petje. — Predsednik zborovanja č. g. Vekoslav Kraševac, predložil kaplan, je navzočim vsestransko razložil pomen in namen novega društva in jih vsemal k vztrajnosti in delavnosti kot društveniki. Pristopilo je že okoli 30 članov. Sploh je veliko zanimanja za društvo. Omenjam, da so po dva do trije člani iz ene hiše. V odbor so bili voljeni sledeči: možje in mladeniči: Ogrin Andrej, Cunja Mihael, Cunja Ivan, Ogrin Ivan, Cunja Andrej, Primožič Jožef, Cunja Anton. Najmlajše slovensko izobraževalno društvo v Istri priporočamo vsem odkritim prijateljem ljudstva prav toplo in prosimo, da bi mu pomagali z velikodušnimi darovi; osobito prosimo za dobre in primerne knjige za društveno knjižnico. Ljudstvo se zelo zanima za dobre knjige in dober tisk sploh. Zato bomo zelo hvaležni vsakomur, ki društvu »Zvroček« kaj podari. Darove sprejema omenjeno društvo samo in pa č. g. Vekoslav Kraševac, kaplan v Predloki, p. Črnikal, Istra.

+ **Ob srebrni poroki svojih starišev umrla.** Iz Kostanjevice se nam piše: Sinoči, dne 26. januarja t. l., je umrla tukaj nenadoma gospa Minka Hudovernik, vdova sodnika Pavla Hudovernika. Še dan poprej vesela, kot po navadi, zaspala je večno spanje tisti trenotek, ko so se zbrali vse njene iskrene prijateljice, ko so se zbrali vsi odkritosrčni prijatelji njene širine celega okraja spoštovane rodbine, da praznujejo v intimnem krogu srebrno poroko njenih starišev. Bila je blaga, zlata duša, in dano ji je bilo zatisniti oči v krogu vseh onih, ki so ji bili pri srcu. Bila je pa tudi ena onih narodnih kostanjeviških dam, ki se ni sramovala vere svojih starišev, vere svojega naroda. Bodi ji lahka zemljica in blag spomin! Njeni dobri in veleugledni rodbini Mramorjevi pa naše iskreno sožalje.

+ **Iz Kočane.** Pri kmetijskem tečaju dne 24. in 25. t. m. je bila prostorna šolska soba pri vsakem predavanju natlačeno polna vrlih gospodarjev in krepkih mladencev. No, pa so tudi gg. govrniki ces. svetnik G. Pirc, kletarski nadzornik Gombač in adjunkt R. Zdolšek res izvrstno rešili svojo nalogo. Tako stvarnih predavanj, bogatih najlepših nasvetov, pač še nismo slišali o sadjarstvu, kletarstvu, vinarstvu in kmetijstvu. Zato prisrčna hvala

gospodom za njih požrtvovalnost. Le eno željo imamo, da bi se kmalu zopet sešli.

— **K regulaciji plač poštnih uslužbencev itd.** Poštni uslužbenci-certifikatisti in drugi certifikatisti raznih resortov so nam poslali sledeče pojasnilo k članku »Regulacija plač in službe poštnih uslužbencev itd.« z dne 5. t. m. Zdi se nam, da gospod pisec omenjenega članka ni natančno informiran o regulaciji plač državnih uslužbencev ter sploh vseh certifikatistov in necertifikatistov. Najprej moramo povedati, da mi nismo »takozvani«, ampak da smo pravi certifikatisti, to je: dosluženi vojniki, ki smo bili v dobi dvanajstih let našega službovanja najmanj osem let podčastniki. Zato se čutimo žaljene, da nas nekako absurdno imenujete »takozvane« — nas, iz katerih sredine je tudi dosti dobrih uradnikov in še celo takih, ki nosijo zlate ovratnike, pa tudi zato, ker so nam po zakonu od 19. aprila 1872, zajamčene civilno-državne službe. — Nadalje navajamo sledeče: Ni res, da ima certifikatist, ki stopi po dvanajstih letih vojaške službe v pošto službo ali k bodisi kateremu drugemu resortu, 17 službenih let, kakor to navaja člankar, ampak res je, da se po zadnji regulaciji od aktivno doslužbenih dvanajstih let šteje le pet let, in to za uvrstitev certifikatista v plačilni razred ali stopnjo. Ako pa misli gospod člankar, da ima tudi sluga, ki služi dvanajst let pri pošti, ravno take zasluge, kakor oni, ki je služil isto dobo pri vojakih, ali celo pri orožnikih, ki so takorekoč v vednem boju, mu povem, da tega ne bodeva midva razsodila; tudi imam še povedati, da je bilo leta 1899. ob regulaciji plač državnim uslužbencem, fiktivno necertifikatistom prišteti šest, celo neaktivnih let za uvrstitev v plačilne razrede; pa takrat certifikatisti niso delali nobenega hrupa. Končno pa je faktum, da še nobena regulacija plač ni rodila nikoli splošne zadovoljnosti ter da bo se treba na tem polju vojevati še toliko na eni strani, kakor na drugi. — Posebno pa prosimo naše državne poslance, da delujejo na to, da se pri poštnih in sodnijskih siugah, ki imajo jako naporno fizično in duševno delo, tudi uredi 35-letna službena doba za penzijo. Zelo sramotna je penzija naših vdov, 400 K, reci: štiristo kron na leto; to je staro kopito, ko je bil še po 60 kračarjev cent krompirja, pa ne za sedanjo dobo, ko je 7 krompirjev za en groš.

— **Pisarniške oficijantke v državnem zboru.** Odposlanstvo pisarniških oficijantkinj se je včeraj predstavilo odseku za državne uslužbence ter mu predložilo razne želje in pritožbe. Zlasti težko občutijo oficijantkinje paragraf o odpovedi, po katerem je mogoče po večletni službi izgubiti kruh, ne da bi se zvedelo za razlog. Tudi napredovanje in plače so zelo žalostne. Predsednik odseka za državne uslužbence, poslanec Prochaska, je oficijantkinjam obljubil, da bo odsek po možnosti podpiral njihove težnje.

— **Absolviranim modroslovcem.** Od večjih strani se čuje, da prestopajo absolvirani modroslovci k juridičnim ali tudi drugim študijam. Mi to odločno odsvetujemo, ker se tako popolnoma nepotrebno trati čas. Vzemimo pravoslavni študij: absolvirani modroslovci mora biti izredno marljiv, da ga dovrši v štirih letih, potem kamor se obrne brezplačna enoletna praksa in nato par let tudi ne posebno sijajna plača. Ako se pa absolvirani modroslovci posvetijo svoji stroki, napravi lahko vsaj dveh do treh letih izpit; nato ga čaka pač sedaj navadno brezplačno poskusno leto. Sicer je res sedaj precej modroslovnega naraščanja, toda kljub temu, da nismo ravno največji optimisti, lahko upamo, da bo prišel lahko vsakdo s popolnim izpitom pravočasno do kruha in to preje, kakor pa če se že po dokončanih modroslovnih študijah posveti drugim. Toliko v uvaževanje!

— **»Bombe« v Bosni.** Tiskovni urad bosanske deželne vlade nam javlja: Glede na vest »Bombe v Bosni«, ki jo čitamo v 18. številki Vašega cenj. lista, Vam v bližje pojasnilo dogodka javljamo, da je uboj na vdovi Milici Ivičič (po domače Sečero- vič) v Bugojnem izvršila njena pastorka Sara Ivičič skupno s svojim ljubimcem Ivanom Mišura in sicer iz maščevanja in pa iz lakomnosti po njenem imetju. »Bomba«, ki sta jo vrgla v vdovino spalnico, je bila papirnata škatlja, napolnjena s smodnikom in svinčenimi krogli, pobranimi z ribiške mreže. Vdovinega sinčka, desetletnega Rista, je samo lahko ranilo na ramo. Morica sta zdaj oba v zaporu. Kakor torej razvidite, tu o kakem »političnem« ali sličnem »atentatu« ne more biti govora.

— **Kakšno bo vreme to luno?** Najprej konstatiramo z veseljem, da je tudi zdaj dva meseca luna prav imela, ko je oba-krat četrti in peti dan po mlaju obetala suho vreme. Res, ie par dni vsak mesec je bilo padavine. Da je padavina ostala, v po-

dobi snega, kaj more luna za to? — Kako bo ta mesec? Kakor je bilo v ponedeljek in torek: zopet suho vreme, malo padavine. Čutim sicer nocoj majčkeno ozebljine, pa lo le luna zmagala, saj ona premaga celo barometer in petelina, ki pa sta zdaj še ene misli z luno. Drugi preroki še vedno samo prerokujejo, da bi se pa kateri po preteku napovedane dobe pobahal: prav sem imel, pa menda še nismo brali. Ali so tako skromni, ali ne uganejo? Upošteva naj se, da je v noči med četrtem in petim dnevom po mlažu naletaval prav bel in lahak sneg. Torej popolnoma suh ne bo ta lunin mesec.

— **Puljski mestni blagajnik** Tomaso Galante, znan iredentovski agitator je po neveril iz občinske blagajne večjo vsoto in pobegnil.

— **Vlak povozil** je pri Dutovljah 22 let starega posestnikovega sina Viktorja Štoka iz Krajne vasi.

— **Pomanjkanje delavcev.** Vsled nepremišljenega izseljevanja v Ameriko se že čuti pomanjkanje domačih delavcev, ki bo še občutnejše, ko se prične delo na polju in v vinogradih. Iz nekaterih krajev na Dolenjskem se kar trumoma izseljujejo v dežele onkraj morja misleč, da so ondi razmere res take, kakor jih opisujejo brezvestni agenti, ki tako svoje žrtve zapeljejo v nesrečo in pogubo. Bodimo torej oprezn!

— **Občinske volitve v Volosko - Opatiji** se te dni vrše. Hrvatje so v znak vzajemnosti postavili tudi 7 Slovencev za kandidata.

— **Občinske volitve v Pulju** bodo meseca aprila. Volivcev je 14.000.

— **Zaplenjena brošura zagovornikov v veleizdajniški pravdi.** Glasom zakona bi bil moral državni pravdnik v osmih dneh po zapljembi vložiti na sodniji predlog za kazensko postopanje proti izdajateljem-zagovornikom. Ker tega ni storil, so zagovorniki napravili vlogo na sodišče, da se naj konfiskacija njih brošure sistira in se jim ves material takoj vrne.

— **Pomiloščenje roparskega morilca.** Ivana Svetec, ki je v Zagrebu umoril in oropal juvelirko Lavrič in bil obsojen na vislice, je cesar pomilostil ter mu je kazen spremenjena v 20letno ječo.

— **Eleonora Duse — v Zagrebu?** Hrvatski listi zabeležujejo vest, da bo slavna italijanska tragedinja Eleonora Duse še tekom tega leta gostovala na zagrebškem narodnem gledališču.

— **Nova opereta Viktorja Parme.** Začetkom marca letos uprizore v Zagrebu novo Parmovo opereto »Venerin hram«; v to svrhu je prišel te dni skladatelj sam v Zagreb, da je skupno z ravnateljem orkestra, Fallerjem, vse potrebno ukrenil. Glavna vloga bo v rokah ge. Irme Polakove. — **Pramovo »Ksenijo«** uprizore še to sezono v Raimund - gledališču na Dunaju.

Koroške novice.

k **V občinskem svetu celovškem** je prišlo včeraj do precej burnih prizorov. Šlo se je za zidanje železniških delavnic, ki jih je bilo ministrstvo lani menda že obljubilo Celovcu, ker pa je bil prostor tukaj za kakih 500 tisoč kron dražji, nego pri vetrinjskem kolodvoru, je ministrstvo zdaj bolj za Vetrinj. Krivdo na tem so nekateri valili na dr. Metnitza, ki se je ves užaljen branil, češ, to ima za svoje obilne zasluge! Sklenili so poslati zopet deputacijo na Dunaj.

k **Dobrodolno veselico na Vrbskem jezeru** prirede v nedeljo, 7. februarja, kot »zabaven popoldan na ledu«. Kmečke svatbe, srbsko-avstrijska vojska, srečolov, razni paviljoni itd., vse to na ledu, ki je vsled silnega mraza zadnje dni že zelo močan.

k **Postavili so se Korošci** pri zadnjem mednarodnem drsanju v Budimpešti in na Dunaju, kjer so bili deloma celo prvi. Pa tudi ni izlepa tako lepe prilike za razne športe kot na Koroškem!

k **Precej velik požar** je bil danes ponoči v Celovcu. Zgorelo je veliko skladišče in delavnica. Gasiti je pomagalo vojaštvo.

k **»Ponesrečeno opravičevanje«** imenujejo današnje »Freie Stimmen« zadnji članek v »Klagenfurter Zeitung« o slovensčini pri okrajnem sodišču celovškem. Jim pač jako hodi na pot! Pravijo, da še ni smatrati kaj za opravičeno, če se nihče temu ne upira! Se pač ni vedelo za to slovensko uradovanje zadnja leta. (Seveda, ker se je kar na tiem vtihotapilo!!) Zdaj pa da je zmagovalo pravo načelo, da je stvar pravosodja samega določevati poslovni jezik, ne pa stvar višjih odredb! — Ali velja to načelo za Kranjsko? No, kakor pač kaže nemški gospod!

k **Dobri vas.** »Slov. katol. izobraževalno društvo« je na svojem občnem zboru na predlog predsednika imenovalo č.

gg. Iv. Dolinarja in Iv. Kagelnika z ozirom na njih nevenljive zasluge svojim častnim članom.

Ljubljanske novice.

RAZPUST VETERANSKEGA DRUŠTVA.

Poroča se nam z Dunaja: Slovenski poslanci S. L. S. so brž, ko so zvedeli za razpust, začeli akcijo v prilog tako hudo oškodovanim ljubljanskim veterancem. Popolnoma gotovo je, da se je razpust izvršil na pritisk vojnega ministra. Kranjskemu deželnemu predsedniku je vojna uprava sploh gorka, češ, da se je premalo potegnil zanjo.

Ena neumnost rodi drugo. Namesto, da bi se vse storilo, da se razburjenje poleže, se mu priliva vedno novega oja. Vojni minister se pogaja z Madjari in je pripravljen madžarskemu šovinizmu žrtvovati naravne pravice nemadžarskih narodov v armadi, v Ljubljani pa zavoljo nedolžnega humanitarnega sklepa, ki nima najmanjše osti proti armadi sami, razpušča društvo cesarju in državi do kosti udanih mož veterancev.

Upajmo, da se ta reč popravi. Razpust še ni pravomočen, ker ima društvo še pravico rekursa. Najlože se bo dosegel uspeh, če se sedaj vsa zadeva kolikor je mogoče, v javnih listih ne obravnava. Prepusti naj se poslancem, da nadaljujejo začeto akcijo in jo srečno doženejo. Ne-potrebno zabavljanje proti njim je sedaj ravnotako abotno kot škodljivo.

lj **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani** vabi k zabavnemu večeru ki ga priredi na Svečnico 2. svečana 1909 v svojem domu Komenskega ulice št. 10. Spored: 1. Dr. B. Ipavec: Danci, zbor z bariton solo, g. Erman. — 2. Lisinsky: Mrak tihotni, zbor. — 3. H. Neumann: Dolgi, ozki Longin in mali, debeli Benjamin, komičen dvospev, pojeta gg. J. Ložar in Fr. Pajk. — 4. Dva nočna čuvaja. Burka v dveh dejanjih. — 5. Za letovišče. Burka v enem dejanju, priredil J. Štrukelj. Začetek ob šestih uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I.—III. 1 K, IV.—VII. 80 v, VIII.—XI. 60 v, Stojišča 40 v.

lj **Umetniška beda.** Senzačna razprava Lesar-Lasario contra Wolf, ljubljanski gledališki ravnatelj, se je včeraj končala. Več ur je trajalo, predno je bila podana jasna slika, koliko da je plačal Wolf Lasariu, kar pa širše javnosti ne zanima toliko. Pripomnimo le, da se je ob tej priliki pokazalo, da odtegne Wolf svoj sužnjem tudi tistih 12 vinarjev, ki spadajo nanje za nezgodno zavarovanje. Zasiščana sta bila končno še Lasario in pa Wolf, ob kateri priliki smo izvedeli, da je ravnatelj ljubljanskega in celjskega nemškega gledališča »konfesijslos«. Pri razpravi je bilo veliko gledaliških igralcev nemškega in slovenskega gledališča. Lasario je bil pri včerajšnji razpravi zopet zelo živahen. Ozmerjal je prav pošteno Wolfa, da je zaklical Lasariu: »Ich werde Sie einsperren lassen.« Sodnik Žebre je zato pokaral Wolfovega zastopnika dr. Ambrositscha, češ, da nima pravice »einsperren lassen«, pokaral tudi Lasaria, da ne sme pripovedovati Wolfu preveč gorkih. Lasario je bil pri včerajšnji razpravi tak, kakor da bi bil na odru. Miril ga je njegov zastopnik dr. Ažman, Wolfov zastopnik dr. Ambrositsch, časnikarska poročevalca, sodnik, njegovi prijatelji igralci, najbolj je še ubogal Hardna, kadar mu je zasikal »pst«. Razsodbo objavi sodnik pismeno.

lj **Oratorijska koncerta dne 3. in 4. februarja.** V lažje umevanje znamenitega oratorija je izdala »Glasbena Matica« knjižico, ki se pri gospej Češarkovi dobiva brezplačno. Knjižica vsebuje besedilo s slovenskim prevodom, poljudno analizo oratorija, životopis skladateljev, nekoliko podatkov o oratoriju in njega zgodovini. Perosi pri slavnosti papeževega jubileja in »Rojstvo« v Vidmu na Laškem. Želeti je, da bi slavno občinstvo seglo po tej zelo prikladni knjižici, da se pred koncertoma orientira in pripravi za tem globlje razumevanje. Razširjeno je napačno mnenje, češ da bode dne 3. samo prvi del, dne 4. pa drugi del se izvajal. Ne! Oba dela se bodeta izvajala obakrat, v sredo in četrtek. Drugi koncert bo torej zgolj ponovitev prvega.

lj **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Zaradi indisponiranosti g. Fiale se uprizori nocoj zanimivi igrokaz »iSmone« z gdč. Winterovo in go. Borštnikovo v glavnih vlogah; v soboto pa bode premijera opere »Werther«.

lj **Osebnosti.** Poštni nadkontrolor g. Jernej Grošelj pojde na lastno prošnjo v pokoj.

lj **Vdovski in sirotiški pokojniki** zaklad društva zdravnikov na Kranjskem ima svoj redni občni zbor v petek, dne 29.

jan. ob sedmi uri zvečer v predvorani hotela »Union« z običajnim dnevnim redom.

lj **Občni zbor »Muzejskega društva za Kranjsko«** bo v petek, dne 29. t. m., ob šestih zvečer v deželni muzeji v »Rudolfinu«.

lj **Glede velike predpustne priredbe slov. glasbenega društva »Ljubljane«** prosimo vse p. n. dame in gospode, naj se ne obračajo z vprašanji za raznolika pojasnila na uredništvo »Slovenčev«, ampak na društvo samo, čigar odbor vsak večer od 7. do 8. ure posluje v permianenci v pisarni »Unionovi«, vhod skozi Frančiškanske ulice, pritličje na desno. Mi pri najboljši volji ne moremo radi pomanjkanja časa ustreči cenjenim vprašanjem, zlasti pa ne ob takim navalu. Prosimo torej na naslov: »Ljubljana«, hotel »Union«!

lj **Živ za mrtvega proglašen.** Predvčerajšnjim in včeraj je bilo po celi Ljubljani razglašeno, da je umrl odvetnik dr. Kapus. Ker je to izjavil tudi policijski zdravnik dr. Illner, ki je mrliški ogledovalec, je ta napačna vest prišla v razne časopise. Dr. Kapus je res bolan, a kakor čujemo, mu je danes boljše. Želimo mu še mnogo srečnih let!

lj **Člani društva »Pravnik«** se opozarjajo, da se vrši jutri ob osmi uri zvečer v mali »čitalniški dvorani« »Narodnega Doma« v Ljubljani glavna skupščina. Odbor vabi tudi mlajše gg. pravnike, da se udeležijo skupščine in pristopijo k društvu.

lj **Slovensko planinsko društvo** opozarja svoje člane in prijatelje in vse cenjeno občinstvo na svojo IV. predpustno zabavo, ki se vrši v Ljubljani dne 4. februarja v »Narodnem domu«. Društvo izvrši dekoracije kar najskrbnejše, preskrbi tri godbe, namreč dva orkestra »Slovenske filharmonije« in »Ljubljanski sekstet« in bode tudi v lastni režiji skrbelo za vsestransko pogostitev. Ker so torej izdatki jako znatni in ker so dohodki namenjeni za pokritje stroškov, ki jih ima društvo ob izvrševanju svojih tudi v narodnem oziru tako važnih planinskih naprav, posebno za povečanje Triglavske kočne na Kredarici, je pričakovati, da bo udeležba kar največja, da se s tem podpira društvo, ki je za slovenske pokrajine in za njih narodni značaj že toliko storilo.

lj **Uradniško stavbeno društvo v Ljubljani** namerava na prihodnjem občnem zboru svoj delokrog v smislu zadnjih min. odločb razširiti tako, da bodo zamogli istemu pristopiti tudi deželni in avtonomni uradniki. Želimo, da si na ta način ta občekoristna zadruga pridobi kar najširši delokrog in najiskrenejših simpatij pri vseh merodajnih faktorjih.

lj **Na ljubljanskem Gradu** obhaja jutri Blaž Svetelj, ki že 27 let čuje nad Ljubljano, svoj 60. rojstni dan. Bog ga ohrani še nadalje čilega in zdravega!

lj **Veleslepar.** Nekako pred dvema mesecema je prišel v hotel »Lloyd« okrog 40 let star elegantno oblečen gospod z mlado gospo in tremi otroci in je pri sebi imel tudi psa. Obnašal se je jako fino in dajal mastne napitnine, tako da je sobarica mislila, da ima pred seboj milijonarja, vsled česa mu ni dala v izpolnitev oblastveno predpisane zglašilnice in tudi nobenemu policijskemu organu o njem ni ničesar povedala. Po preteku nekaj dni je cela družina odšla v Zagreb in se kmalu zopet povrnila, češ, da ji nikjer tako ne ugaja kakor v Ljubljani. Sobarica še bolj uverjena, da morajo ti ljudje biti bogataši, jih je napram oblastvu glede zglašitve skrbno prikrivala in jim stregla z največjo uljudnostjo in ni zahtevala od njih stanarine. Potekali so tedni, bogati družini pa se je sobarica tako prikupila, da so jo začeli jemati seboj na sprehode. Ker je bilo bogatino predolgočasno živeti zasebno, si je hotel čas kratiti s tem, da se je začel pogajati za Friedlovo in še neko drugo restavracijo ter sobarici obljubil, da jo vzame za vrhovno voditeljico. V tem ko se je ta že veselila dobre službe je pa gospod obiskoval premožnejše kroge ter jih s prevezo bodočega restavraterja napumpal kolikor je znanega do 500 kron. Potekla sta dva meseca. K Ranzingerju je prišlo za njima iz Zagreba pohištvo, katero pa je bilo odposlano nekam drugam. Obitelj je bila dolžna sobarici za stanarino 600 K, katera pa ni imela najmanjšega dvoma, da ne bode dobila plačila in to tembolj ker ji je neznanec pripovedoval, da je ženina mati zelo bogata in pa da je sorodnik baronice Eichelburgove v Celovcu. Ko so se naveličali hotelskega življenja se je cela družina odpeljala z izvoščekom v »zasebno stanovanje« in ni poravnala svoj dolg v znesku 600 K, katerih sobarica ni zahtevala ker je bila trdno prepričana, da postane pri Friedlu vrhovna voditeljica. Natenkrat pa ni bilo o bogatašu ne duha ne sluha. Policiji kateri je bila zadeva šele nekaj dni pozneje naznanjena se je posre-

čilo nabrati o velesleparju toliko podatkov, da bode mogoče dognati kdo da je in ga spraviti pod ključ.

lj **Kletarski tečaj za pivo,** o katerem smo pred kratkim poročali, da ga priredi vsled vabila deželne zveze za tujski promet gospod dr. Wichmann z Dunaja, se prične v petek (29. t. m.) popoldne in se nadaljuje v soboto. Iz Gorenjskega se je že oglasilo precejšnje število udeležencev. Interesente iz Ljubljane opozarjamo, naj se pravočasno oglase. Vsi udeleženci naj se zberejo jutri v petek ob tretji uri v pisarni deželne zveze za tujski promet v Ljubljani, hotel »Lloyd«.

Potres v južni Italiji. Iz Reggia di Calabria poročajo, da se je pri zadnjem močnejšem potresu dne 23. t. m. podrlo nekaj že prej poškodovanih poslopij, dočim so doslej cele hiše dobile razpoke. Opeka in podirajoče se zidovje je mnogo ljudi ranilo. Ljudstvo je vsled neprestanih sunkov tako prestrašeno, da tudi prenočuje na planem, ker se ne upa v hiše. Ne mine skoro dan, da bi se zemlja ne stresla.

Preiskava pri pisatelju Korolenku. Iz Peterburga poročajo: V stanovanju pisatelja Korolenka je policija izvršila hišno preiskavo, a ni nič našla.

Kralj Meneik umira. Abesinski kralj Menelik umira. Vlado je prevzela kraljica Taitu. Bati se je resnih nemirov.

Graččak ponarejalec denarja. Kriminalna policija je v Mislovicah v Gorenji Šleziji zasledila v stanovanju graščaka pl. Neukircha celo tovarno za kovanje potvorjenega denarja. Zaplenili so mnogo falzifikatov ter graščaka zaprli.

VOLITVE V KRANJSKO TRGOVSKO IN OBRTNO ZBORNICO

so bile danes popolnoma končane. Neodvisni obrtno-trgovski volivni odbor je postavil, kakor smo poročali, svoje kandidate, ker je liberalna stranka med 15 slovenskimi mandati ponujala samo sramotni »kompromis« — tri mandate, a povrh se še organizirala, da še te tri mandate neodvisnim trgovcem in obrtnikom poje.

Nasprotniki so delovali z vsemi sredstvi, kljub temu pa je oddal neodvisni obrtno-trgovski odbor skupno 3436 glasovnic, kar je vsekako za mlado opozicijsko gibanje v trgovski in obrtni zbornici častno in — upoštevanja vredno število.

V tretji obrtni skupini (bele glasovnice) so naši oddali 2314 glasovnic.

V drugi obrtni skupini (rdeče glasovnice) so naši oddali 343 glasovnic.

V prvi obrtni skupini (zelene glasovnice) so naši oddali samo pet glasovnic. liberalci baje 48, Nenci baje 52.

V trgovski skupini (rjave glasovnice) so naši oddali 9 glasovnic.

V drugi trgovski skupini (višnjeve glasovnice) so naši oddali 147 glasovnic.

V tretji trgovski skupini (rmene glasovnice) so naši oddali 618 glasovnic.

Volitev je bila ob 3. uri zaključena in se je takoj nato pričel skrutinij.

Telefonska in brzojavna poročila.

POLOŽAJ V DRŽAVNEM ZBORU.

Dunaj, 28. jan. Odločitev se bliža. Situacija je silno napeta, kar se kaže najbolj v nenadni današnji odgojitvi proračunskega odseka, v katerem vlada nima večine za dispozijski fond ministrskega sveta. Vlada nima zase ni Nemcev, ni Čehov, ni Jugoslovanov. Nekoliko jasnejše postane v sredo, ko predložijo Bienerth svoj načrt za ureditev jezikovnega vprašanja na Češkem, o porabi jezikov in ureditvi okrožnih vlad. Če bodo Nemci in Čehi načrt popolnoma odklanjali, tedaj nastane kriza, o kateri se pa še ne more reči, koga pokopljete: kabinet ali — parlament.

DR. KOROŠEC V PRORAČUNSKEM ODSEKU.

Dunaj, 28. jan. Dr. Korošec se je v proračunskem odseku oglašil pri postavitvi »ministrski svet« k besedi ter stavil na navzočega ministrskega predsednika poziv, da se izjavi o svojih političnih namelih, ker bo to za stališče poslancev v odseku nasproti budgetnim postavkam merodajno. Potem pa kritizira slabo poročevanje korespondenčnega biroja iz inozemstva. Mi imamo samo v Peterburgu svojega poročevalca, a njegovo poročevanje je tako malomarno, da smo navezani na Wolfov biro v Berlinu, kojega poročila pa so prikrojena za nemško politiko. V Londonu sploh nimamo svojega poročevalca, v Parizu pa skupno z Wolfom, istotako nimamo poročevalcev v Rimu, Madridu itd. V Orientu so nastavljeni poročevalci, a ne toliko za javnost, kakor pa za informacijo zunanjega ministrstva. Istotako na Balkanu. Tudi v Berlinu nimamo lastnih poročevalcev, ampak smo navezani na Wolfov biro, ki pošilja sicer celo kopo poročil v Avstrijo, a so za avstrijsko javnost ve-

